

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	4Ndc/39/2023
Identifikačné číslo spisu:	6123237578
Dátum vydania rozhodnutia:	23.08.2023
Meno a priezvisko:	JUDr. Alena Svetlovská
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2023:6123237578.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v spore žalobcu W. N., narodeného XX. W. XXXX, I. X, proti žalovanej obchodnej spoločnosti ALFA Reality Group, s. r. o., Partizánske, ul. R. Jašíka 158/8, IČO: 52 332 985, o zaplatenie 35 000 eur s príslušenstvom, vedenom na Okresnom súde Prievidza pod sp. zn. 23Csp/8/2023, o nesúhlase Okresného súdu Prievidza s postúpením sporu, takto

rozhodol:

Nesúhlas Okresného súdu Prievidza s postúpením sporu Okresným súdom Banská Bystrica nie je dôvodný.

Na prejednanie sporu vedeného na Okresnom súde Prievidza pod sp. zn. 23Csp/8/2023 je príslušný Okresný súd Prievidza.

Odôvodnenie

1. Okresný súd Banská Bystrica postúpil vec vedenú na tomto súde pod sp. zn. 40Up/267/2023 Okresnému súde Prievidza ako súdu príslušnému na jej prejednanie z dôvodu, že žalobca v zákonom stanovenej lehote navrhol pokračovanie v konaní na príslušnom súde v zmysle § 10 ods. 3, resp. v zmysle § 14 ods. 3 zákona č. 307/2016 Z. z. o upomínacom konaní a o doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon č. 307/2016 Z. z.“).

2. Okresný súd Prievidza predložil spor vedený na tomto súde pod sp. zn. 23Csp/8/2023 podľa § 43 ods. 2 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok v znení neskorších predpisov (ďalej len „CSP“) Najvyššiemu súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) na rozhodnutie o kauzálnej príslušnosti z dôvodu nesúhlasu s postúpením sporu Okresným súdom Banská Bystrica. Nesúhlas s postúpením sporu odôvodnil tým, že Okresný súd Prievidza nie je kauzálne príslušným súdom, nakoľko ide o obchodnoprávny spor (rezervačná zmluva na kúpu nehnuteľnosti) a na prejednanie obchodnoprávnych sporov je príslušný Okresný súd Trenčín pre obvod Krajského súdu v Trenčíne.

3. Najvyšší súd, ktorý je ako súd spoločne nadriadený Okresnému súde Prievidza a Okresnému súdu Banská Bystrica, príslušný na rozhodnutie o príslušnosti podľa § 43 ods. 2 CSP, prejednal vec a dospel k záveru, že nesúhlas Okresného súdu Prievidza s postúpením sporu nie je dôvodný.

4. Podľa § 36 ods. 1 a 2 CSP konanie sa uskutočňuje na súde, ktorý je na prejednanie príslušný. Príslušnosť sa určuje podľa okolností v čase začatia konania; takto určená príslušnosť trvá až do skončenia konania.

5. Podľa § 40 CSP súd aj bez námietky skúma vecnú príslušnosť, kauzálnu príslušnosť a funkčnú príslušnosť počas celého konania; kauzálnu príslušnosť v obchodnoprávných sporoch súd skúma iba do otvorenia pojednávania alebo predbežného prejednanie sporu.

6. Podľa § 12 ods. 1 CSP na konanie v prvej inštancii je príslušný okresný súd, ak tento zákon neustanovuje inak.

7. Podľa § 22 písm. f) CSP na konanie v obchodnoprávných sporoch je príslušný Okresný súd Trenčín pre obvod Krajského súdu v Trenčíne.

8. Podľa § 43 ods. 1 CSP ak súd postupom podľa ustanovenia § 40 a ustanovenia § 41 CSP zistí, že nie je príslušný, bezodkladne postúpi spor príslušnému súdu bez rozhodnutia a upovedomí o tom žalobcu. Žalovaného upovedomí len vtedy, ak mu už bola žaloba doručená.

9. Podľa § 43 ods. 2 CSP ak súd, ktorému bol spor postúpený, s postúpením nesúhlasí, bezodkladne predloží súdny spis bez rozhodnutia spoločne nadriadenému súdu na rozhodnutie o príslušnosti; ak ide o spor o miestnu príslušnosť, predloží súdny spis svojmu nadriadenému súdu. Týmto rozhodnutím sú súdy viazané.

10. Zo súdneho spisu predloženého najvyššiemu súdu vyplýva, že Okresný súd Banská Bystrica na základe podaného návrhu na vydanie platobného rozkazu v upomínacom konaní vydal 4. apríla 2023 platobný rozkaz pod sp. zn. 40Up/267/2023. Proti uvedenému platobnému rozkazu podala žalovaná obchodná spoločnosť odpor, a preto súd ďalej postupoval podľa § 14 zákona č. 307/2016 Z. z., s tým, že žalobca na výzvu Okresného súdu Banská Bystrica navrhol pokračovať v konaní na príslušnom súde. Následne Okresný súd Banská Bystrica postúpil vec podľa § 14 ods. 3 zákona č. 307/2016 Z. z. Okresnému súdu Prievidza ako súdu príslušnému na prejednanie veci. Okresný súd Prievidza vyjadril svoj nesúhlas s týmto postúpením Okresným súdom Banská Bystrica z dôvodu, že v obchodnoprávných sporoch je kauzálnu príslušnosť Okresný súd Trenčín pre obvod Krajského súdu v Trenčíne. Zo súdneho spisu ďalej tiež najvyšší súd zistil, že nárok na zaplatenie peňažnej sumy v upomínacom konaní si žalobca uplatňoval na podklade Rezervačnej zmluvy na kúpu nehnuteľnosti z 22. marca 2022 uzatvorenú v zmysle § 51 zákona č. 40/1964 Zb. Občiansky zákonník v znení neskorších predpisov (ďalej len „OZ“) a Zmluvy o uzatvorení budúcej kúpnej zmluvy uzatvorenú podľa § 50a OZ z 25. marca 2022. Zmluvnými stranami oboch zmlúv boli žalobca ako fyzická osoba a žalovaný ako právnická osoba konajúca v rámci svojej obchodnej činnosti (realitná činnosť).

11. Pre vyhodnotenie dôvodnosti nesúhlasu Okresného súdu Prievidza s postúpením sporu Okresným súdom Banská Bystrica je preto potrebné ustáliť, či v danom prípade ide obchodnoprávny spor, ktorý ako pojem procesného práva nie je v predpisoch upravujúcich konanie pred súdmi definovaný (CSP), a preto je potrebné pre jeho vymedzenie vychádzať z predpisov hmotného práva upravujúcich obchodnoprávne vzťahy a občianskoprávne vzťahy, teda zo zákona č. 513/1991 Zb. Obchodný zákonník v znení neskorších predpisov (ďalej len „OBZ“) ako lex specialis a zákona č. 40/1964 Zb. Občiansky zákonník v znení neskorších predpisov (ďalej len „OZ“) ako lex generalis.

12. Podľa § 261 ods. 1 OBZ táto časť zákona upravuje záväzkové vzťahy medzi podnikateľmi, ak pri ich vzniku je zrejmé s prihliadnutím na všetky okolnosti, že sa týkajú ich podnikateľskej činnosti.

13. Podľa § 261 ods. 2 OBZ touto časťou zákona sa spravujú takisto záväzkové vzťahy medzi subjektom verejného práva, ak sa týkajú zabezpečovania verejných potrieb alebo vlastnej prevádzky a podnikateľmi pri ich podnikateľskej činnosti.

14. Podľa § 261 ods. 6 OBZ touto časťou zákona sa spravujú bez ohľadu na povahu účastníkov záväzkové vzťahy:

a) medzi zakladateľmi obchodných spoločností, medzi spoločníkom a obchodnou spoločnosťou, ako aj medzi spoločníkmi navzájom, pokiaľ ide o vzťahy týkajúce sa účasti na spoločnosti, ako aj vzťahy zo zmlúv, ktorými sa prevádza podiel spoločníka, medzi štatutárnym orgánom alebo členom štatutárnych a dozorných orgánov spoločnosti a obchodnou spoločnosťou, ako aj vzťahy medzi spoločníkom a obchodnou spoločnosťou pri zriaďovaní záležitostí spoločnosti a záväzkové vzťahy medzi prokuristom a spoločnosťou pri výkone jeho poverenia,

b) medzi zakladateľmi družstva a medzi členom a družstvom, pokiaľ vyplývajú z členského vzťahu v družstve, ako aj zo zmlúv o prevode členských práv a povinností, záväzkové vzťahy medzi členom štatutárneho orgánu a kontrolným orgánom družstva a záväzkové vzťahy medzi prokuristom a družstvom pri výkone jeho poverenia,

c) z burzových obchodov a ich sprostredkovania (§ 642) a ďalej z odplatných zmlúv týkajúcich sa cenných papierov,

d) zo zmlúv o predaji podniku alebo jeho častí (§ 476), zmlúv o úvere (§ 497), zmlúv o kontrolnej činnosti (§ 591), zasielateľskej zmlúvy (§ 601), zmlúv o prevádzke dopravného prostriedku (§ 638), zmlúv o tichom spoločenstve (§ 673), zmlúv o otvorení akreditívu (§ 682), zmlúv o inkase (§ 692), zmlúv o bankovom uložení vecí (§ 700), zmlúv o bežnom účte (§ 708) a zmlúv o vkladovom účte (§ 716),

e) z bankovej záruky (§ 313), z cestovného šeku (§ 720) a sľubu odškodnenia (§ 725).

15. Podľa § 261 ods. 8 OBZ pri použití tejto časti zákona podľa odsekov 1 a 2 je rozhodujúca povaha účastníkov pri vzniku záväzkového vzťahu.

16. Podľa § 262 ods. 1 OBZ strany si môžu dohodnúť, že ich záväzkový vzťah, ktorý nespadá pod vzťahy uvedené v § 261, sa spravuje týmto zákonom.

17. Po posúdení právneho vzťahu založeného medzi žalobcom a žalovanou obchodnou spoločnosťou zmluvami uvedenými v bode 10. tohto uznesenia najvyššieho súdu (Rezervačná zmluva na kúpu nehnuteľnosti z 22. marca 2022 a Zmluva o uzatvorení budúcej kúpnej zmlúvy z 25. marca 2022) nie je možné tento považovať za obchodnoprávny, lebo nejde o záväzkový vzťah medzi podnikateľmi, pri ktorého vzniku by bolo zrejmé s prihliadnutím na všetky okolnosti, že sa týka ich podnikateľskej činnosti (§ 261 ods. 1 Obchodného zákonníka), keďže žalobca uzatváral zmluvu ako fyzická osoba, identifikovaný svojim menom a priezviskom, trvalým pobytom a rodným číslom, resp. dátumom narodenia, a teda z predmetných zmlúv nevyplyva, že by ich žalobca uzatváral ako fyzická osoba - podnikateľ (absentuje miesto podnikania, IČO, prípadne iné identifikátory fyzickej osoby - podnikateľa). Taktiež uvedený právny vzťah nie je záväzkový vzťah medzi subjektom verejného práva týkajúci sa zabezpečovania verejných potrieb alebo vlastnej prevádzky a podnikateľmi pri ich podnikateľskej činnosti (§ 261 ods. 2 OBZ), nejde ani o záväzkový vzťah spravujúci sa tretou časťou Obchodného zákonníka bez ohľadu na povahu účastníkov (§ 261 ods. 3 OBZ) a ani nebol režim Obchodného zákonníka rozšírený dohodou strán (§ 262 OBZ). Možno preto konštatovať, že vzťah medzi žalobcom ako fyzickou osobou a žalovaným ako právnickou osobou je vzťahom občianskoprávnym, a následne teda aj spor, ktorý vzišiel z tohto vzťahu je sporom občianskoprávnym. Za danej procesnej situácie preto najvyšší súd nemohol nesúhlas Okresného súdu Prievdza s postúpením sporu vyhodnotiť ako dôvodný.

18. Najvyšší súd na základe uvedených dôvodov rozhodol tak, ako je uvedené vo výrokoch tohto rozhodnutia.

19. Toto rozhodnutie prijal senát najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.